

Карађорђева15, 19350 Књажевац, e-mail:zmk@muzejknjazevac.org.rs, тел/факс:019/731-407

**ПРОГРАМ РАДА ЗАВИЧАЈНОГ МУЗЕЈА КЊАЖЕВАЦ
ЗА 2021. ГОДИНУ**

ОСНИВАЧ: Скупштина општине Књажевац

ДЕЛАТНОСТ: 9102

МАТИЧНИ БР: 07301464

СЕДИШТЕ: Књажевац, Карађорђева 15

У Књажевцу,

28.12.2020. године

**ПРОГРАМ РАДА ЗАВИЧАЈНОГ МУЗЕЈА КЊАЖЕВАЦ
ЗА 2021. ГОДИНУ**

САДРЖАЈ

1. ПРОФИЛ УСТАНОВЕ:

1.1. Историјат

1.2. Законски оквир

1.3. Организациона структура

1.4. Извори финансирања

2. ОСНОВНА ДЕЛАТНОСТ МУЗЕЈА:

2.1. Набавка музејске грађе

2.2 Чување и заштита музејске грађе

2.3 Унапређење услова излагања музејских збирки и поставки

**3. ПРОГРАМ РАДА СТРУЧНЕ СЛУЖБЕ ЗА РАД СА МУЗЕЈСКИМ
ЗБИРКАМА И ПУБЛИКОМ ЗА 2021. ГОДИНУ ПО ОДЕЉЕЊИМА**

3.1 Програм рада археолошког одељења

3.2 Програм рада етнолошког одељења

3.3 Програм рада одељења за историју уметности и изложбену делатност

3.4 Програм рада одељења за едукацију и маркетинг

3.5 Програм рада конзерваторског одељења

4. ФИНАНСИЈСКИ ПЛАН ЗА 2020. ГОДИНУ

5. ЗАКЉУЧАК

1. ПРОФИЛ УСТАНОВЕ

1.1. Историјат

Завичајни музеј Књажевац, установа културе основана 1980. са циљем да сакупља, чува, научно обрађује и представи културно благо књажевачког краја. Музеј обухвата изложбени простор од преко 1.000 квадратних метара, дворишни простор и преко 2 хектара слободне површине.

У састав музеја улазе три објекта – споменика културе:

1. Зграда Завичајног музеја у Карађорђевој 15 са сталном музејском поставком која приказује живот на овим просторима од праисторије до данас и изложбеном галеријом у приземљу зграде;

2. Музеј града у кући Алексе Аце Станојевића у Његошевој 6, у кући која је припадала значајној историјској личности, а која представља бисер архитектуре и у којој је представљен грађански ентеријер с краја 19. и почетка 20. века;

3. Архео – етно парк у Равни са школском зградом у којој је и истраживачка станица са лабораторијом за конзервацију, ретроспективном изложбом која приказује ток вишедеценијских археолошких истраживања на оближњем античком локалитету *Timacum Minus*, радном просторијом и спаваоном, лапидаријумом са римским каменим споменицима и Етно-парком са аутентичним примерима стамбене народне архитектуре и привредним пратећим објектима (амбар, казаница за печење ракије) са краја 19. и почетка 20. века.

Овај комплекс Музеја на отвореном додатно је обогатио, како садржајно тако и у квалитету услуга које пружа и Музеј вина са винотеком. У власништву музеја су и Етно-кућа у Минићеву, Спомен кућа у Белом Потоку.

Током протеклих година Музеј је формирао значајан фонд од преко 25.000 експоната разврстаних у природњачко-геолошку, археолошку, етнологску, збрику ликовне и примењене уметности и културно-историјску збирку. Неке од ових збирки проглашене су културним добрима, чиме по републичким и међународним Законима о заштити културних добара превазилазе локални карактер и добијају национални значај. Као такву посебно треба истаћи јединствену збирку двопређних чарапа – Музеј чарапа који је као засебна целина представљен у оквиру сталне поставке у Завичајном музеју у Карађорђевој улици.

У надлежности Музеја Књажевац према Решењу Министарства културе и информисања налазе се две општине: Књажевац и Сокобања и са њима око 150 села и засеока. Захваљујући овако великом и надасве богатом терену који сведочи о животу у овим крајевима од праисторије, антике, средњег века па све до данашњих дана, бројним културним слојевима, значајним налазима и разнородном материјалу који је годинама сакупљан на овим просторима, Завичајни музеј Књажевац остварио је сарадњу са еминентним институцијама културе и појединцима у нашој земљи, почевши од високошколских установа, института, музеја, завода и других сродних организација. Музеј је, такође, остварио различите видове сарадње и са установама и институцијама културе, науке и образовања из иностранства. Музеј је члан националне музејске заједнице – Музејског друштва Србије, Дунавског центра за компетенције, Балканске мреже музеја и припремио је апликацију за пријем у Форум словенских култура и Међународну асоцијацију музеја – ICOM.

У последњих неколико година интензивно се радило на побољшању и унапређењу квалитета рада и услуга које Музеј пружа. Пројектом санације, ревитализације и адаптације оба крила зграде Музеја у Карађорђевој улици, Музеј је добио адекватан простор за излагање модерно конципиране сталне поставке, а у складу са потребама и захтевима савремене публике. У складу са овим, велика пажња поклоњена је формирању стручних служби: кустоси за тематски одређене туре, педагошко – едукативни и креативни тим и др.

Посебан сегмент у раду Завичајног музеја Књажевац представља учешће у организацији, сарадњи и реализацији бројних културних и туристичких манифестација, сајмова и догађаја, као и организација и реализација едукативних радионица попут: „Чувара завичајног блага, Малих археолога, Завичајног појмовника, Летње школе традиционалних заната и Летње школе конзервације“.

1.2. Законски оквир

Завичајни музеј Књажевац, као централна установа у области заштите покретних културних добара и носилац музејске делатности у књажевачкој општини, обавља своје послове и задатке утврђене законом и прописима који регулишу ову област, а то су:

- Закон о јавним службама („Службени гласник РС”, бр.42/91, 71/94 и 79/05)
- Закон о култури („Службени гласник РС”бр.72/2009);
- Закон о културним добрима (Службени гласник РС, бр.7/94)
- Закон о обавезном примерку („Службени гласник РС“ бр. 52/11)
- Закон о старој и реткој библиотечкој грађи (“Службени гласник РС“ бр.52/11)
- Закон о издавању публикација („Службени гласник РС”бр.37/91; 53/93; 67/93; 48/94; 135/04; 101/05)
- Закон о ауторским и сродним правима („Сл.гласник РС”, бр.104/2009)
- Закон о раду („Сл.гласник РС” бр. 24/05, 61/05, 54/09, 75/14)
- Закон о спречавању злостављања на раду („Службени гласник РС”, бр. 36/10)
- Закон о безбедности и здрављу на раду (“Сл.гласник РС” бр. 101/05)
- Закон о јавним набавкама (“Сл.гласник РС” бр.14/15)
- Закон о рачуноводству и ревизији („Сл.гласник РС”, бр.46/06 и 111/09)
- Закон о слободном приступу информацијама од јавног значаја (“Сл.гласник РС” бр. 120/2004, 54/2007 и 104/2009)
- Уредба о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама, (“Сл.гласник РС” бр. 44/01; 30/02; 34/02; 69/02; 78/02; 05/05; 60/07; 54/08, ...58 од 3. јуна 2014, 113 од 17. децембра 2017 - др. закон)
- Одлука о оснивању Завичајног музеја Књажевац – Књажевац (Службени лист општина, бр.53/76 чл.103, Службени гласник 53/77, Службени гласник бр.28/77, датум оснивања 30.12.1980.)
- Одлуке о промени оснивачког акта Завичајног музеја у Књажевцу ради усклађивања са законским прописима („Службени лист општине Књажевац“ број 25/2016)
- Статут Завичајног музеја Књажевац, бр. 2 – I/98 – 3, 27.02.1998.
- Статут о измени и допуни статута Завичајног музеја Књажевац, бр.48/1 од 01.04.2005.
- Статут Завичајног музеја Књажевац, бр. 631-30, од 01.02.2007. године
- Статут о изменама и допунама Статута Завичајног музеја Књажевац број 631-407/17 од 15.12.2017. године, Решење СО Књажевац 022-81/2017-01, од 19.12.2017. године

1.3. Организациона структура

Музеј своју делатност обавља кроз рад стручне службе за рад са музејским збиркама и публиком и службе за обављање општих послова.

Послови, који се по Закону о музејској делатности и Правилнику о врсти стручних послова у музеју, сматрају стручним пословима, у Завичајном музеју обављају кустоси. Музеј сада има три кустоса – археолога, етнолога и историчара уметности. Место етнолога обавља кустос етнолог на основу Уговора о раду на одређено време због адекватне обраде и презентације богате етнолошке збирке. Такође, музеј има и једног стручног радника - ликовног уредника. Овој служби припада и место музејског едукатора.

Техничку службу чине препаратор, техничар у музејској делатности и манипулант у депоу, док је у водичкој служби одређено место за једног музејског водича.

Опште административно-техничке послове обавља секретар установе. Послове одржавања објеката обавља помоћни радник: манипулант у депоу.

Књиговодствене послове за потребе Музеја води књиговодствена агенција.

У музеју је тренутно у сталном радном односу 7 радника и 3 радника на одређено време што је мало с обзиром на број објеката, њихов карактер и споменичке вредности, као и због чињенице да се налазе на различитим локацијама (Завичајни музеј у Карађорђевој 15, Кућа Аце Станојевића у Његошевој 6, Архео-етно парк у Равни). Једно лице ангажовано је преко агенције за обављање послова вођења и пријема посетилаца прошле године па би и ове морало да се ангажује преко агенције или прими евентуално у радни однос на одређено време ако се стекну законске могућности. Музеј би у будуће зависно од могућности требао ангажовати и једног историчара због обраде писаних историских извора и уређења историјске збирке.

1.4 Извори финансирања

За обављање основне делатности, општина обезбеђује неопходна средства из буџета општине. За одређене пројекте финансира се и из буџета републике, кроз конкурсе надлежних министарстава, најчешће Министарства културе. Музеј аплицира за средства и код других фондација кроз партнерске пројекте у земљи и иностранству. Својим радом (кроз допунске делатности) Музеј стиче и сопствена средства.

2. ВРШЕЊЕ ОСНОВНЕ ДЕЛАТНОСТИ

2.1. Набавка музејске грађе

Завичајни музеј Књажевац свој музејски фонд попуњава откупом из средстава општинског буџета и сопствених прихода, откупом подржаним од стране Министарства културе, путем поклона, археолошког ископавања, у току истраживачког теренског рада, у току рекогносцирања терена случајним налазом.

Током протеклих година Музеј је формирао значајан фонд музејских предмета разврстаних у природњачко-геолошку, археолошку, етнологску, збрику ликовне и примењене уметности и културно-историјску збирку. Фонд музеја се стално систематски и плански допуњује, а рад конзерваторског одељења обезбеђује даљи стручни третман новопридошлих предмета уз формирање прописане документације и фотодокументације.

Програмом за 2021. годину наставиће се са употпуњавањем и богаћењем етнологске, археолошке, уметничке и историјске збирке. Посебно очекујемо богаћење археолошке збирке због планираних нових археолошких ископавања на локалитету Тимасум Минус и у 2020. години која су након више од две деценије поново обновљена током 2019. Године. Такође, употпуниће се и обновити оштећена збирка у Архео-етно парку Равна са неопходним етнологским предметима везаним за традиционално привређивање. Поред тога наставиће се са богаћењем културно историјске и уметничке збирке откупом уметничких дела завичајних сликара, рад на прикупљању завичајне грађе о уметницима и важнијим историјским личностима који су живели и радили у Књажевцу и околини.

2.2. Чување и заштита музејске грађе

Музејски предмети чувају се у опремљеним просторима - депоима. Министарство културе је у претходном периоду уложило значајна средства у опремање овог простора, тако да се сада музејски експонати чувају у побољшаним, адекватним условима. Изградња етно надстрешнице у Архео етно парку Равна је неопходна како би се збирка предмета народне радиности обновила, пошто је због вишегодишње небриге готово уништена. У току 2020. године биће настављен процес реорганизације деопа у циљу што бољег чувања и систематизације музејске грађе у складу са стандардима. Планирају се реорганизације појединих збирки ,нове систематизације,организација смештаја грађе, рестаураторски и конзерваторски радови на најугроженијим предметима.

Конзерваторска радионица Завичајног музеја брине о стању предмета у депоима и поставкама. За 20210. годину планирана је даља конзервација предмета, преглед стања у депоу који прати ревизију збирки и рад на предметима који захтевају хитну интервенцију. Важан посао биће конзервација налаза са локалитета Тимасум Минус који су ископани током истраживања 2019-2020. године и реконзервација лапидаријума и предмета археолошке збирке из сталних поставки где је уочена потреба за интервенцијом. У овој години планира се и конзервација историјске збирке и збирке оружја.

2.3. Унапређење услова чувања и излагања музејских предмета

У циљу што професионалнијег и квалитетнијег обављања основне делатности планира се и изградња веће етно надстрешнице у Архео етно парку Равна која би омогућила адекватно излагање и чување традиционалних справа и других етнологских предмета. Услови и пројекат урађени су током 2019 године, па се 2021. године очекује реализација пројекта.

У спаваони Архео - етно парка у Равни планира се доградња преградног зида како би се археолошки материјал заштитио и одвојио. У овој години очекујемо отварање нове поставке у

доњој етажи Музеја града у кући Аце Станојевића у циљу презентације богате збирке примењене и ликовне уметности. Такође, неопходно је израдити план и пројекат за формирање мањег лапидаријума у дворишту музеја у циљу излагања и чувања споменика и спомен плоча из најразличитији историјских периода и са различитих локалитета. Пријемни депои у Завичајном музеју налазе се у лошем стању и радиће се током наредне године на њиховом побољшању док се не стекну финансијски услови за њихово потпуно реновирање и опремање. Посебно важне активности биће у делу заштите, презентације и интерпретације локалитета *Timacum Minus* које подразумевају поправку и израду приступног пута до и око утврђења и терми од шљунка, израду пешачких стаза, увођења видео надзора због великог проблема које локалитет има са дивљим копачима. Конзервација јужне капије и зидина које су откопане током археолошких ископавања у 2019-2020. години биће приоритет за Завичајни музеј како би се заштитила од пропадања и урушавања.

3. ПРОГРАМ РАДА СТРУЧНЕ СЛУЖБЕ ЗА РАД СА МУЗЕЈСКИМ ЗБИРКАМА И ПУБЛИКОМ ЗА 2021. ГОДИНУ ПО ОДЕЉЕЊИМА

3.1. ПРОГРАМ РАДА АРХЕОЛОШКОГ ОДЕЉЕЊА

3.1.1. Музеолошке активности

Обрада музејске грађе

У 2021. години наставиће се са радом на обради и формирању документације о археолошким предметима пореклом са књажевачке и сокобањске територије. Осим редовне обраде музејских предмета и сређивања археолошке документације (улазне књиге, инвентарне књиге и археолошки картони) за наредну годину планира се ревизија и систематизација археолошких збирки.

Радиће се на изради фотографија са археолошких истраживања и на обради и конзервацији покретног археолошког материјала са археолошког налазишта *Timacum Minus* у Равни и других локалитета са наше територије.

Одржавање локалитета *Timacum Minus* и Бараница

Планом је предвиђено редовно одржавање локалитета *Timacum Minus* и Архео-етно парка у Равни. Неопходно је прскање утврђења хербицидима који онемогућавају агресивно деловање вегетације на архитектуру утврђења *Timacum Minus* и објеката у његовој непосредној околини. Радови на одржавању локалитета подразумевају и редовно кошење сувишних травнатих површина у унутрашњости утврђења. У оквиру одржавања налазишта *Timacum Minus* неопходно је прикупити и уклонити урушени архитектонски материјал са самог локалитета као и одбачену земљу са археолошких ископавања.

У 2021. години планира се реализација Пројекта заштите јужне капије утврђења у сарадњи са Регионалним заводом за заштиту споменика културе из Ниша.

Ради безбедног кретања посетилаца по налазишту за наредну годину се предвиђа уређење пешачких стази око утврђења и у унутрашњости утврђења.

Током археолошких ископавања пећине на Бараници 2017. године констатована су оштећења културних слојева и дивља депонија на самом локалитету. Да би се заштитило археолошко налазиште потребно је да се на адекватан начин затрпа археолошки ископ који није безбедан за проток посетилаца. Осим затрпавања сонде планира се обележавање самог локалитета који је од изузетног значаја за књажевачки крај јер илуструје најстарије трагове насељавања ових простора.

Изложбене активности

Обзиром на пандемијске околности у земљи и свету у претходној години нису реализоване гостујуће археолошке изложбе. Термин ових изложби је пребачен за 2021. годину. Планирано је гостовање археолошке изложбе „Метални предмети из археолошке збирке Музеја рударства и металургије из Бора“. Изложба илуструје најзанимљивије археолошке, металне налазе са територије општине Бор од праисторије до средњег века.

Поред ове занимљиве изложбе из региона бићемо домаћини и Музеју Војводине са археолошком изложбом „Од нитни до шлема“ ауторке Тијане Пештерац. Изложба илуструје причу о конзервацији и реконструкцији трећег пронађеног шлема – шлема из Јарка.

Уколико ситуација условљена корона вирусом и сам финансијски оквир музеја дозволи археолошко одељење у наредној години планира гостовање још неколико изложби са археолошком тематиком.

3.1.2. Теренска и студијска истраживања

У 2021. години планира се рекогносцирање са сондажним истраживањем ближе околине утврђења *Timacum Minus*. Планира се и рекогносцирање шире књажевачке територије.

Незаобилазна активност у 2021. је реализација Пројекта конзервација јужне капије утврђења *Timacum Minus*. Ова активност се реализује у сарадњи са Заводом за заштиту споменика културе из Ниша.

3.1.3. Издавачка делатност

У 2021. години планира се издавање водича кроз археолошку поставку на енглеском и бугарском језику. Велики прилив бугарских туриста указао нам је на дефицит промотивног материјала на бугарском језику. Штапање водича на бугарском али и енглеском језику решиће овај проблем и подићи услугу музеја на виши ниво. Штапаће се и редовни археолошки промотивни материјал којим би се додатно популарисала археологија књажевачког краја. Планом је предвиђено и штампање водича који се односи на палеонтолошку грађу књажевачког краја изложену у сталној поставци нашег музеја.

3.1.4. Стручно усавршавање

У 2021. години археолошко одељење ће, уколико ситуација због корона вируса дозволи, учествовати у различитим семинарима, радионицама и стручним трибинама везаним за археологију и рад музеја. Археолози ће у 2021. години узети учешће у раду скупштине Српског археолошког друштва у Суботици.

У плану за 2021. годину је и учешће археолога музеја на помереном међународном конгресу “Congress of Thracology: Thracian the Past - From Bronze Communities to Iron Kingdoms” који ће се одржати у Деви, Румунија.

Наредне године радиће се на набавци савремене стручне литературе која ће бити везана за проучавање културног блага књажевачког краја. Ове стручне публикације, часописи и реферати употпуниће фонд наше библиотеке.

3.1.5. Едукативне активности

У наредној години, уколико здравствена ситуација у свету дозволи, реализоваће се разноврсни едукативни програми.

Радионица „Чувари завичајног блага“ која је намењена за први разред основне школе. Циљ радионице је да се деца првог разреда основних школа упознају са основним информацијама о музеју - шта је музеј, чиме се музеј бави, ко ради у музеју... Радионица се састоји из три дела:

1. презентација која садржи основне информације о историјату музеја, запосленима у музеју и њихова улога, о музејским збиркама
2. обилазак сталне археолошке поставке
3. бојење бојанки са акцентом на антички период

У наредној години реализоваће се радионица под именом „Чудесни свет у праисторији“. Ова радионица намењена је деци од првог до четвртог разреда основних школа. Током основног школовања најмањи акценат је на периоду праисторије, стога је јако важно да се деца кроз едукативне радионице приближи период далеке прошлости нашег краја. Кроз радионицу деца ће имати прилику да се упознају са животом људи у праисторији, њиховим свакодневним пословима, са флором и фауном књажевачког краја. Радионица се састоји из три дела:

1. презентација која садржи преглед праисторијских периода књажевачког краја
2. обилазак сталне археолошке поставке праисторијски део
3. бојење бојанки/цртање са темама везаним за праисторију

Још једна радионица која се већ традиционално реализује у простору музејског депанџанса Архео-етно парка у Равни под именом „Мали археолози“ биће реализована и током 2021. године. Радионица је намењена предшколцима и ученицима основних школа од првог до осмог разреда. Кроз радионицу деца се упознају са археологијом и методологијом током археолошких ископавања. Радионица се састоји из два дела:

1. кроз предавање деца се упознају са основама археологије
2. у импровизованој археолошкој сонди деца траже предмете из прошлости (реплике оригиналних археолошких предмета), након тога попуњавају археолошке картоне и врше прелиминарну обраду предмета.

Обзиром на актуелну пандемијску ситуацију археолошко одељење планира и низ онлајн активности путем друштвених мрежа и јутјуб канала који би надоместили директан контакт са публиком.

3.1.6. Промотивне активности

Промотивне активности које су неопходне за презентовање археолошког, књажевачког наслеђа биће пропраћене од стране локалних, регионалних и националних радио и тв станица. Завичајни музеј има дугогодишњу успешну сарадњу са овим институцијама те ће књажевачко културно благо бити презентовано на прави начин. Интерпретација и популаризација културног блага оствариће се и кроз писање нових текстова са археолошком тематиком који се објављују у стручним и популаристичким публикацијама.

У 2021. години Музеј ће бити домаћин промоције књиге са археолошком тематиком под именом „Трибали – у археологији и историјским изворима“, аутора др Милорада Стојића. Ова промоција нажалост није одржана прошле године услед пандемијске ситуације али надамо се да ће се наредне године стећи безбедни услови за њену реализацију.

За наредну годину планирамо и пројекције филмова са Смотре археолошког филма. Филмове са археолошком тематиком уступиће нам матична кућа – Народни музеј Београд.

Археолошко одељење учествоваће у манифестацији Европска ноћ истраживача која се реализује у сарадњи са Регионалним центром за стручно усавршавање Књажевац. Археолошко одељење учествоваће у још једној традиционалној манифестацији Музеји за 10 која се одржава у већини музеја широм Србије.

3.1.7. Опрема и адаптација радног простора

У 2021. години предвиђена је набавка нивелира за успешну реализацију археолошких ископавања.

Амбалажа која је потребна за адекватно чување археолошког материјала - картонске кутије, најлон кесе, папирне кесе, папирна вата и хируршке рукавице биће обновљена и у наредној години.

У Архео-етно парку у згради школе неопходно је адаптирати простор депоа који је у овом тренутку у истој просторији са спаваоном. Како би се испоштовали музеолошки стандарди потребно је физички издвојити (преградити) простор спаваоне од простора депоа.

Осим радног простора археолога у Архео-етно парку неопходно је реновирати и канцеларију археолога у згради музеја.

3.1.8. Пројекти

У наредној години предвиђен је наставак археолошких истраживања налазишта *Timacum Minus* у селу Равна. Истраживања се реализују у сарадњи са Археолошким институтом из Београда. Планом се предвиђа рад у централном делу утврђења како би се до краја ископала грађевина која је интерпретирана као хореум-житница.

У 2021. години планирана је реализација Пројекта конзервације јужне капије утврђења *Timacum Minus*. Овај пројекат реализоваће се у сарадњи са Регионалним заводом за заштиту споменика културе из Ниша.

За наредну годину планира се пројекат којим ће се обезбедити видео надзор археолошког налазишта *Timacum Minus*. У протеклим годинама утврђење у Равни је мета илегалним копачима. Да би се стало на пут даљем урушавању овог културног добра од великог значаја од изузетне је важности да се обезбеди адекватан видео надзор.

Уколико се створе услови планира се покретање међународног пројекта у сарадњи са музејем из Румуније “Muzeul Regiunii Portilor de Fier/Iron Gates Museum”.

3.2 ПРОГРАМ РАДА ЕТНОЛОШКОГ ОДЕЉЕЊА

3.2.1. Музеолошке активности

Обрада музејске грађе

Рад етнолога током 2021. године одвијаће се у Музеју и на терену, у складу са епидемиолошком ситуацијом и организовањем у оквиру установе. Поред теренског

истраживачког рада, изложбене делатности, један од важних послова биће обрада етнографских предмета.

У наредној години наставиће се са радом на научној и стручној обради и дигитализацији етнолошке збирке. Наставиће се са прикупљањем и обрадом музејских предмета, обрадом разноврсне завичајне грађе, реинвентарисањем и дигитализацијом као и обрадом података за унос у централни музејски регистар.

Планом за наредну годину предвиђено је даље употпуњавање и усавршавање неопходне документације о музејским предметима књажевачког музеја, која је база даље обраде постојеће музејске грађе. Обрадиће се и новопридошли предмети кроз картоне и сву другу неопходну документацију. Предмети ће бити адекватно упаковани, обележени и смештени у депоу или придодати сталној музејској поставци.

Наставиће се и рад на уносу података у јединствени информациони систем који је развио Историјски музеј Србије (ИМУС) а који је подржан од стране Министрства културе и информисања. Министарство је прописало минимални месечни унос каталожних јединица, односно инвентарних картона покретних културних добара, у базу података који сваки кустос треба да испуни. Крајњи циљ је доступност основних података о богатом културном наслеђу најширој публици у Србији и иностранству.

Главна активност везана за музеолошки рад у наредној години биће комплетна ревизије етнографске збирке и реорганизација смештаја музејске грађе у депоима. Том приликом биће издвојени предмети који би морали да прођу процес конзервације пре него се врате у депо Музеја. Предмете које је немогуће конзервацијом обновити и који се налазе у изузетно лошем стању, потребно је отписати кроз редован поступак који се том приликом примењује.

Редовна активност у оквиру обраде музејске грађе је и конзервирање угрожених и новопридошлих етнолошких предмета од метала, дрвета, стакла и керамике у конзерваторској радионици музеја.

Изложбене активности

Посебан акценат у првој половини 2021. године биће стављен на завршетак новог дела поставке у доњој етажи Музеја града у кући Аце Станојевића. Поставка ће, у великом делу, садржати предмете из етнолошке збирке везане за градску културу Књажевца с краја 19. и почетка 20. века.

У 2021. години планиран је почетак радова на уређењу и иновирању сталне етнолошке поставке у згради Музеја. У току године потребно је израдити пројектну документацију и синопсис за нову сталну етнолошку поставку, што бу укључило ангажовање и стручних лица као што су архитекта и дизајнер ентеријера.

У складу са годишњим планом Музеја за наредну годину и финансијским могућностима, предвиђено је гостовање изложби етнолошког крактера. Тако се за наредну годину предлаже гостовање следећих изложби:

1. Изложба Музеја рударства и металургије из Бора, тематски посвећена Ђорђу Вајферту, зачетнику индустријалства, рударства и банкарства. Ђорђе Вајферт је имао велики број концесија, односно повластица баш у овом делу Србије, и у Књажевцу, који је и сам значајан рударски центар. Трошкови око реализације ове изложбе односили би се на гориво за превоз изложбе на релацији Бор-Књажевац и натраг у износу од око 2.500,00, затим једна дневница за аутора изложбе, као и на израду пропратног штампаног материјала (каталога, плаката и

позивница) у износу од око 15.000,00, као и трошкови приликом отварања изложбе у износу до 6.000,00.

2. Изложба Музеја Крајине из Неготина “К`о некад у 8 - мода шездесетих”. Изложба је посвећена моди шездесетих година 20. века, чији је аутор Емила Петровић, виши кустос етнолог Музеја Крајине. Трошкови око реализације ове изложбе односили би се на гориво за превоз изложбе на релацији Неготин-Књажевац и натраг у износу од око 3.000,00, затим једна дневница за аутора изложбе, као и на израду пропратног штампаног материјала (каталога, плаката и позивница) у износу од око 15.000,00, као и трошкови приликом отварања изложбе у износу до 6.000,00.

3. Изложба Народног музеја из Чачка “Кошуљица извезена – кошуље кроз време”, аутора Снежане Шапоњић Ашанин. Трошкови око реализације ове изложбе односили би се на гориво за превоз изложбе на релацији Чачак-Књажевац и натраг у износу од око 4.000,00, затим једна дневница за аутора изложбе, као и на израду пропратног штампаног материјала (каталога, плаката и позивница) у износу од око 15.000,00, као и трошкови приликом отварања изложбе у износу до 6.000,00.

Реализација ових изложби зависиће и од мера Владе РС везаних за сузбијање пандемије COVID-19.

Такође, етнолог ће пружати помоћ у реализацији изложби, традиционалних и повремених, у организацији Завичајног музеја Књажевац, тако и гостујућих.

У наредној години етнолог ће наставити сарадњу са васпитним и образовним установама и пружити помоћ у стручном вођењу кроз музејске поставке.

3.2.2. Теренска и студијска истраживања

Истраживачки рад на терену ће се наставити у оквиру научно-истраживачког рада везаног за занате који подразумева рад на терену у области Тимока, Заглавка и Буцака. Посебна пажња биће посвећена преношењу знања и занатских вештина, као виду нематеријалног културног наслеђа. Све уз пратећу фотодокументацију.

Реализоваће се и наставак етнолошке студентске теренске праксе у сарадњи са Одељењем за етнологију и антропологију, Филозофског факултета у Београду.

Такође, наставиће се са активностима на пољу истраживања, прикупљања, документовања, очувања и презентовања елемената нематеријалног културног наслеђа са територије Републике Србије, посебно књажевачког краја. Посебан акценат биће стављен на истраживање народне медицине, која ће се обављати у сарадњи са Етнографским музејом из Београда.

Наставиће се и сарадња са Музејом Крајине из Неготина, у виду заједничких етнолошких истраживања неготинског и књажевачког краја.

Етнолог ће током 2021. године посветити пажњу тонском и видео запису обичаја, људи и догађаја из традиционалне културе овог краја. Посебна пажња би могла да буде усмерена на обичајну праксу која је још увек активна. У оквиру едукативне делатности, неке од обичајних пракси би могле да буду приказане кроз различите презентације намењене широј публици.

Како подручје Сокобање музеолошки припада Завичајном музеју у Књажевцу, током 2021. године наставиће се етнолошко рекогносцирање овог терена.

Велика пажња биће посвећена обиласку насеља и рекогносцирање терена на подручју књажевачке општине. У ту сврху потребно је обезбедити средства за путне трошкове у виду горива за ауто у износу од око 20.000,00.

3.2.3. Издавачка делатност

Планом је предвиђено штампање промотивног материјала који ће популарисати како Завичајни музеј Књажевац, тако и сам књажевачки крај. Оваква врста материјала оплемећиће понуду и квалитет услуге нашег музеја.

Планом се предвиђа и израда каталога изложби која ће презентовати етнографски материјал са књажевачког подручја. Такође, потребно је штампати и пропатни материјал, у виду банера, плаката и позивница за гостујуће изложбе у току године.

3.2.4. Стручно усавршавање

Планом је предвиђено присуствовање на семинарима, стручним предавањима и скуповима који обрађују све актуелне теме везане за унапређење музеологије. Такође, и присуство на стручним предавањима и пројектима у организацији музеја са територије Србије, што доприноси јачању међумузејске сарадње.

Етнолог има у плану обилазак етнолошких одељења других музеја и значајних изложби.

Као и претходних година, потребно је да Музеј одвоји део средстава за набавку стручне литературе и часописа, који у многоме помажу да се стручно особље музеја усавршава на професионалном плану. Музејска библиотека се, између осталог, обогаћује и поклонима. Велики део публикација пристиже из Етнографског музеја, Народне библиотеке Србије, као и од колега из свих музеја у Србији.

У току 2021. године створиће се услови за полагање стручног испита и стицање звања вишег кустоса, тако да ће етнолог у ту сврху радити и научно-истраживачки рад.

3.2.5. Промотивне активности

У наредној години већа пажња биће посвећена снимању дигиталних садржаја и виртуелних тура, који ће промовисати рад Завичајног музеја путем друштвених мрежа и интернет портала и тако учинити видљивијом своју дигиталну комуникацију.

Планирано је учешће у снимању разноврсних радио и тв емисија који ће популарисати рад Музеја и директно утицати на развој свести посетилаца о значају културног наслеђа и његовом чувању. Планом за наредну годину предвиђена је реализација пројеката који ће популарисати културна добра нашег краја. Редовно ће бити и оглашавање о резултатима наших истраживања и реализованих пројеката.

У плану је наставак реализације пројекта „Летња школа традиционалних заната – грнчарство и двопређно плетење“. Наредне године нови полазници ће бити упознати са основама грнчарског заната као и грнчарским предметима који се налазе у сталној поставци и депоу Музеја. Промотивним материјалом о овом пројекту додатно се промовише нематеријално наслеђе овог краја.

Наставиће се сарадња са медијима на територији целе Србије, са локалним средствима јавног информисања као и са научним часописима.

3.2.6. Опрема

У плану за наредну годину предвиђена је набавка додатне компјутерске опреме која би била од помоћи за рад на терену, као и за чување постојеће теренске и научне документације, у виду преносног хард диска. Такође, потребно је набавити један таблет рачунар за потребе реализације пројектних активности и инсталирање апликација у сврху промоције Музеја.

Стална потреба је амбалажа у виду картонских кутија за складиштење предмета у депоу, папирних кеса, најлоон кеса, папирна вата, хируршке рукавице као и регистратори за документацију. Подразумева се и набавка неопходног канцеларијског материјала.

3.2.7. Пројекти

За наредну годину планира се наставак пројекта „Летња школа традиционалних заната – грнчарство и двопређно плетење“. Етнолог је од самог почетка (2011.год.) имао учешће у пројекту у својству стручног сарадника, организатора и предавача.

Пројекат се односи на обуку полазника за примену старих, традиционалних техника у циљу израде грнчарских производа карактеристичних за књажевачки крај, који ће се уврстити у понуду Музеја у виду сувенира. По плану, комплетна реализација пројекта се односи на период мај-новембар 2021. године.

Предвиђено је да се наведени пројекат реализује уз финансијску помоћ Министарства културе. За реализацију овог пројекта потребно је да, поред средстава која добијамо од Министарства културе и информисања РС, обезбедимо и средства за сопствено учешће у пројекту. Трошкови би се односили на смештај, исхрану и превоз учесника у износу од око 100.000,00.

3.3. ПРОГРАМ РАДА ОДЕЉЕЊА ЗА ИСТОРИЈУ УМЕТНОСТИ И ИЗЛОЖБЕНУ ДЕЛАТНОСТ

3.3.1. Основна музеолошка делатност

Одељење за историју уметности и изложбenu делатност Завичајног музеја Књажевац у 2021. години наставиће рад на прикупљању и научној обради музејских предмета и уметничких дела, њиховој интерпретацији и презентацији. Посебно значајан део рада у наредној години представља даља научна и стручна обрада музејских збирки и дигитализација кроз програм ИМУС који је од стране Министарства културе и информисања уведен и обавезујући за све музеје у Србији.

Значајан део активности односиће се на очување и превентивну заштиту збирки и стварање оптималних услова за чување и излагање збирки и даље унапређење услова у депоу и одлагања музејских збирки, а нарочито уметничке и збирке примењене уметности. Наставиће се са активностима реорганизације депоа у Завичајном музеју у складу са међународним стандардима и програму Ре-Орг, а у сарадњи са другим кустосима и стручном службом музеја. У складу са законским обавезама планирана је и ревизија и нова систематизација збирки као и реорганизација смештаја музејске грађе у депоима.

Обзиром да је Завичајни музеј Књажевац одређен као надлежна установа за културна добра у случају ванредне ситуације наставиће се на унапређењу планова и опреме за евакуацију културних добара. Поред превентивне заштите, планирани су и конзерваторски и рестаураторски третмани најважнијих и најугроженијих дела. Планира се и редовна годишња дезинсекција простора Музеја, опремање и урамљивање слика на платну и папиру.

У току 2021. године неопходно је, чим то временски услови дозволе отворити нови део поставке у доњој етажи Музеја града у кући Аце Станојевића која треба да представи дела примењене уметности и градске културе у Књажевцу, а која је до сада реализована средствима Министарства културе и информисања и из буџета музеја. Неопходно је наставити и са спровођењем конзерваторских третмана предмета који ће бити изложени у овом делу поставке и обраду грађе као и новопристижућих предмета.

Такође, важно је чим се за то створе услови отворити изложбу цртежа Драгослава Живковића и промовисати монографију, документарни филм и интернет презентацију – дигиталну галерију дела Драгослава Живковића. С тим у вези, виши кустос историчар уметности пружиће стручну подршку у изради елабората и идејног решења за изградњу зграде за смештај Легата Драгослава Живковића. Обзиром да се у фонду музеја већ налази велики број његових дела, као и дела које је крајем 2020. године поклонио музеју, виша кустоскиња задужена за ову колекцију наставиће са даљом обрадом дела академског сликара Драгослава Живковића која нису обухваћена монографијом.

Публиковањем информативних текстова и стручних радова наставиће се са промоцијом и презентацијом збирки и програма музеја. Планира се и континуирано стручно усавршавање, учешће на семинарима и конференцијама у земљи и свету и набавка стручне литературе. Наставиће се са обрадом и дигитализацијом књига у музејској библиотеци.

Као и претходних година у току 2021. године наставиће се са реализацијом традиционалних изложби и програма Завичајног музеја Књажевац као и са организацијом и приређивањем гостујућих изложби у сарадњи са другим установама културе из града, региона и земље и иностранства, у складу са епидемиолошким, техничким и финансијским могућностима, као и гостовање изложби Завичајног музеја Књажевац у другим градовима и државама у региону.

Након ревизије и систематизације збирки у плану је и рад на изради правилника и стручних упутстава о начину управљања збиркама али и владањем у случајевима ванредних ситуација и елементарних непогода као и на изради стратешких планова и значајних пројектних докумената у складу са законима и других неопходних интерних аката представља важан део планираних стручних активности.

Неопходно је наставити и са процесом константног стручног усавршавања кадрова и њиховог похађања семинара и курсева као и значајним конференцијама у земљи и иностранству кроз програме обуке, саветовања, семинаре.

Неопходно је наставити и са дигитализацијом и имплементацијом софтвера за обраду музејске грађе и документације у складу са правилницима и важећим законима, као и са препорукама Министарства културе и информисања и обавезујућим квотама које је сектор за дигитализацију културних добара Министарства културе и информисања одредио.

3.3.2. Научно-истраживачки рад из области историје уметности

За 2021. годину планиран је наставак рада на прикупљању завичајне грађе о уметницима који су живели и радили у Књажевцу и околини као и на праћењу савремених стваралаца на

овим просторима и документацији о њима. И у току 2021. наставиће се са планским откупом уметничких дела завичајних сликара у циљу богаћења уметничке збирке.

Планиран је и даљи истраживачки рад на терену сакралних објеката и сакралне уметности у оквиру вишегодишњег истраживачког пројекта „Сакрална топографија Књажевца и околине“ који подразумева рад на обради података и рад на терену у области Заглавка и Тимока, фотографисање затеченог стања, обраду уметничких и предмета примењене уметности као и попис богослужбених предмета и књига. Наставак овог пројекта биће реализован у сарадњи са Тимочком епархијом, а у циљу даљег припремања Споменнице епархије, других стручних радова и публикација и ради припреме пратећих програма изложби.

Приступиће се рекогносцирању терена у циљу проналажења дела завичајних и других значајних сликара који су живели и радили у Књажевцу, попут представника руске емиграције и других. Радиће се на пописивању и документовању стања споменика и спомен обележја из минулих ратова као и на стручној обради и пописивању скулптура и других уметничких дела у јавним просторима. Теренски рад подразумева и праћење промена у градској архитектури и проучавање архитектонског наслеђа у циљу припреме изложбе о архитектури вароши књажевачке. Сарадња са Центром за музеологију и херитологију и Одељењем за историју уметности Филозофског факултета у Београду, Централним институтом за конзервацију из Београда, Заводом за заштиту споменика културе у Нишу, и другим сродним и надлежним установама попут Народног музеја у Београду, Музеја примењене уметности и др.

Планира се учешће на стручним и научним конференцијама и публикавање стручних радова у области музеологије и херитологије, историје уметности и примењене уметности.

3.3.3. Издавачка делатност:

За 2021. годину планира се публикавање Фотомонографије о Књажевцу, на основу рукописа браће Бошковића, водича кроз збирке Завичајног музеја Књажевац, репринт неких значајнијих издања музеја попут *Конспективног прегледа историје уметности Симе Жикића* као каталога изложби *Сима Жикић хроничар свога времена*, *Сима Жикић сведок ратних страдања*, публикавање едукативног и промотивног материјала образовних програма музеја, публикавање промотивног материјала Завичајног музеја, публикавање пратећих каталога изложби које се реализују у току целе године као и штампа различитих штампаних сувенира, разгледница, честитки и сл.

3.3.4. Изложбене активности

- Наставак изложбе отворене у 2020.

- „30. Дечији ликовни салон Св. Сава“, од 27.01. до 11.02.2021.

- „30. Вече отвореног срца“, од 14.02. до 28.02.2021.

- Музеји Србије, десет дана од 10 до 10, обележавање Међународног дана музеја 18. мај и Недеље музеја на иницијативу Музејског друштва Србије и НК ИКОМ-а Србије у току маја месеца;

- обележавање „Дана европске баштине“, септембра 2021.

Испред Одељења за историју уметности и изложбени делатност предлажемо да се у 2021. години организује следеће гостујуће изложбе, а у складу са епидемиолошким, техничким и финансијским могућностима.

С тим у вези предлагемо следеће:

- Изложба мр Драгослава Живковић, академског сликара из Књажевца уз промоцију монографије, документарног филма и интернет презентације;
- Изложба Књажевац кроз време у слици и речи и штампа пратеће фото-монографије браће Бошковића у сарадњи са Сашом Милутиновићем;
- укључивање у Google програм и платформу за промоцију и популаризацију културног наслеђа Arts&Culture посредством Сектора за дигитализацију културног наслеђа Министарства културе и информисања;
- и друге изложбе у сарадњи са установама културе из земље и иностранства.

3.3.5. Пројекти:

Завичајни музеј Књажевац у 2021. години планира низ посебних пројеката у циљу што квалитетније реализације програма и њихове разноврсности. Средства за реализацију појединих програма биће путем јавних конкурса и пројектних апликација тражена од надлежних ресорних министарстава, домаћих и страних фондација, амбасада и прекограничних програма.

Посебно су важни пројекти који се односе на унапређење неопходне инфраструктуре за повећање приступачности посетиоцима, бољу презентацију и интерпретацију и заштиту објеката Завичајног музеја. У том смислу је и укључивање музеја у чланство Дунавског центра за компетенције и боље позиционирање и видљивост музеја на сертификованим европским културним рутама - Пут римских царева и Дунавски вински пут али и чланство у Балканској музејској мрежи, Музејском друштву Србије, НК ИКОМ-у и Форуму словенских земаља од значаја за музеј.

У плану је рад на пројекту конзервације и рестаурације дела из уметничке збирке музеја – портрета на папиру и портрета вођа Тимочке буне као и израда пројекта плана евакуације збирки у случају ванредне ситуације.

Радиће се на промоцији пројеката који се односе на развој дигиталних апликација у циљу боље презентације и интерпретације културног наслеђа, пројеката развоја културног туризма, пројеката развоја приступачности музеја особама са инвалидитетом и маргинализованим групама и др. За поједине планиране изложбе и активности аплицираће се код потенцијалних донатора и фондова и надлежним министарстава.

Планира се и наставак и развој пројекта социјалног предузетништва Завичајног музеја Књажевац и програма сувенира израђених традиционалним и уметничким техникама.

3.3. 6 Институционално чланство у струковним и сродним удружењима и организацијама

Завичајни музеј Књажевац члан је: Музејског друштва Србије, Балканске мреже музеја, Дунавског центра за компетенције, Кластера образовног туризма, потребно је обновити апликацију и за институционално чланство у Међународном савету музеја (ИКОМ), и препоручује се укључење и у Форум словенских земаља и Кластер путева културе.

3.4. ПРОГРАМ РАДА ОДЕЉЕЊА ЗА ЕДУКАЦИЈУ И МАРКЕТИНГ

3.4.1 Едукативни програми и активности

У зависности од епидемиолошке ситуације, у току 2021. године наставиће се са реализацијом едукативних програма „Завичајни појмовник“ у сарадњи са Народном библиотеком „Његош“ из Књажевца и ученицима књажевачких основних школа у току школске 2021/2022. године. Наставиће се са пројектом „Образовна авантура Завичајног музеја Књажевац“ и израдом новог промотивног и едукативног материјала. Планирана је промоција и примена елемената пројекта „Музеј за понети - музеј за све“ и других пројеката, видео материјала и др. дигиталних садржаја...

У плану је и наставак сарадње са васпитним и образовним установама кроз стручно вођење у току изложби, организацију допунских садржаја намењених различитим узрастима, креативне и едукативне радионице за најмлађе, расписивање наградних конкурса и посебне забавно-информативне садржаје.

Важан део образовних активности представља и припрема и штампа информативно-пропагандног и едукативног материјала прилагођеног узрасту деце и посетилаца, израда информативних паноа са илустрацијама за потребе вођења кроз објекте Музеја, бојанки, сликовница са предметима из фонда Музеја, сувенира.

У плану је и наставак и даљи развој радионица за особе са инвалидитетом кроз програм „Музеј за све – музеј за понети“ који ће бити додатно обогаћен и стручно усавршавање за рад на приступачности музеја особама са инвалидитетом кроз програме обуке Балканске мреже музеја и друге програм стручног усавршавања.

3.4.2. Маркетинг и односи са јавношћу

Све планиране активности и програми Завичајног музеја у току 2021. године биће најављени путем локалних и регионалних медија. Наставиће се добра сарадња са медијима на националном нивоу и промоција музеја и Књажевца. У плану је допуна и уређење где је потребно информативно-продајних пунктова у објектима Завичајног музеја Књажевац.

3.5. ПРОГРАМ РАДА КОНЗЕРВАТОРСКОГ ОДЕЉЕЊА

3.5.1. Обрада предмета

У пријемном одељењу конзерваторске лабораторије водиће се евиденција, конзерваторско испитивање и документациона обрада 215 приспелих предмета.

3.5.2. Конзерваторски третман предмета

– Конзервација предмета са археолошких истраживања 2020. године на локалитету Timacum Minus .

– Преглед и реконзервација предмета археолошке збирке из сталне поставке и депоа на којима је уочена потреба за интервенцијом:

– Конзервација збирке етнолошких предмета, континуирано током године, на основу планиране ревизије у Архео-етно парку Равна, депоу музеја и у Музеју града Књажевца.

– Конзервација историјске збирке оружја.

– Теренска истраживања, израда теренске документације и прихват материјала, превентивна заштита од могућих оштећења и пропадања.

– Реконзервација лапидаријума у Архео-етно парку Равна.

Набавка потребне опреме и средстава за конзервацију

Опрема:

- Стереоскопски микроскоп IND 20

Заштитна средства:

- Нитрилне рукавице у величинама С, М, Л по 3 пак.

- Заштитне кофил маске 20 ком.

- Заштитне рукавице за рад са киселинама, 2 пара.

- Заштитно стакло пескаре

Потрошна средства:

- Микробал стаклене перле за полирање 12 кг

- Ротациони алати и четкице за микро мотор 2,3 мм

- Папирна вата 10 кг

- Памучна вата 5 пак.

- Полимери Б72, Б64 и Б48 за заштитне премазе, 3 кг

- Четкице и профилисани тампони за чишћење оружја

- Епоксидни лепкови

- Гипс (дентал) 2 кг

Хемијска средства:

- Етанол, 96% 5 лит.

- Ацетон, 5 лит.

- Натријум хидроксид, 3 кг

- Натријум хидрогенкарбонат, 1 кг

- Комплексон-3, 1 кг

- Белоцид 5 кг, за уништавање штеточина у дрвету

- Белес 5 кг, за превенцију биолошког напада

- Белтоп 5 кг, за заштиту дрвета

- Импрегнант за дрво (Белинка), 5 кг

- Репаратур лакираних површина, 2 кг

- Фентин спреј, 2 ком. за уништавање штеточина у дрвету

- Балистол уље, 1 ком.

- Брунирунг Балистол, 1 пак.

- Хидрофобус за импрегнацију камена, 20 лит.

- Сирћетна киселина, 1 лит.

- Мравља киселина, 1 лит.

- Танинска киселина 0,5 кг

- Уље WD40

3.5.3. Летња школа конзервације

- Конзерваторско одељење ће реализовати десету, јубиларну, радионицу пројекта «Летња школа конзервације у Равни». Сврха пројекта је да се полазници из редова средњошколаца и студената, кроз теоретски и практичан рад, упознају са значајем очувања културних добара и са основним принципима и техникама конзервације предмета од керамике и метала.

- Планирано трајање школе је 14 радних дана,. Летња школа конзервације одржаваће се у Архео-етно парку Равна у току јула-августа 2021. године. Организационе припреме за реализацију пројекта почињу у јуну, а пројекат се завршава у октобру презентацијом рада Летње школе, јубиларном изложбом и обрадом документације.

- Овим пројектом наставља се сарадња Завичајног музеја са школским установама и институцијама заштите културних добара, укључивањем у рад стручњака из других музеја.

3.5.4. Летња школа традиционалних заната

- Учешће у пројекту и израда публикације «Летња школа традиционалних заната у Равни».

3.5.5. Конзерваторска документација

- Ажурирање документације и употпуњавање базе података средстава и техника конзервације у оквиру програмске апликације.

3.5.6. Изложбене и остале активности

- Реализација јубиларне изложбе поводом 10 година рада Летње школе конзервације.
- Пружање помоћи приликом презентација музејског материјала.
- Графичко уређење и припрема штампе пратећих изложбених и музејских публикација.

3.5.7. Стручно усавршавање

- Учешће на стручним предавањима и пројектима које буде организовао Централни институт за конзервацију у Београду током године.
- Обилазак конзерваторских одељења других музеја и значајних изложби.

3.5.8. Услуге надлежних института

Анализе стања предмета, процене ризика и прописивање неопходних мера техничке заштите.

3.5.9. Ангажовање стручних сарадника

Конзерваторско одељење ће при реализацији овог плана укључивати у рад стручне сараднике из других институција и својим активностима наставити да афирмише улогу Завичајног музеја Књажевац у области заштите културних добара.

4. ФИНАНСИЈСКИ ПЛАН ЗАВИЧАЈНОГ МУЗЕЈА КЊАЖЕВАЦ ЗА 2021.

Завичајни Музеј Књажевац финансира се средствима општинског буџета и сопственим средствима које остварује пружањем допунских услуга. Такође, значајну финансијску подршку Завичајни музеј добија кроз пројекте којима аплицира код надлежних Министарстава и других фондација из земље и иностранства. Исказана средства кроз предлог финансијског плана Завичајног музеја Књажевац усклађена су реалним потребама и износе **22.933.450,00 динара**, и **310.000,00** динара из сопствених прихода Музеја, и то по следећим економским класификацијама:

Екон. клас.	Опис	Буџет СО	Сопствени приходи	Трансфери од других нивоа власти
411	Плате и додаци запослених	10.203.130,00	0	0
412	Социјални доприноси	1.703.320,00	0	0
416	Награде запосленима	200.000	0	0
421	Стални трошкови	2.260.000	50.000	0
422	Трошкови путовања	400.000	50.000	0
423	Услуге по уговору	4.170.000	100.000	0
424	Специјализоване услуге	900.000	0	0
425	Текуће поправке и одржавање	1.000.000	0	0
426	Материјал	850.000	100.000	0
482	Обавезне таксе	20.000	10.000	0
512	Машине и опрема	700.000	0	0
515	Откуп музејских експоната	500.000	0	0
	УКУПНО	22.933.450	310.000	0

Завичајни музеј Књажевац Програмским буџетирањем предвиђа средства за реализацију Програма 13. Развој културе и информисања који подразумева рад на очувању, унапређењу и представљању културног-историјског наслеђа, културне разноврсности, продукције и стваралаштва у локалној заједници као и остваривање права грађана информисање и унапређење јавног информисања.

Кроз поменути програм финансијска средства раздељена су по контима кроз две програмске активности:

4.1. Програмска активност "Функционисање локалних установа културе"

Ова програмска активност подразумева обезбеђење услова за обављање основне делатности музеја, чији је циљ да сакупља, чува, научно обрађује и презентује културну баштину књажевачког краја, буде својеврсна лична карта града, регионални музеолошки истраживачки центар са модернизованом програмском шемом која по садржају и темама превазилази завичајне и регионалне оквире уз појачану едукативну и промотивну улогу. Реализација научно-истраживачког рада на терену у циљу проучавања, очувања и заштите, научног тумачења, интерпретације и представљања културног наслеђа књажевачког краја кроз организацију изложби и других образовних програма намењених јавности. Организација и реализација програма заштите, презентације и интерпретације културно-историјског наслеђа, уз стварање културно-туристичке понуде и сарадњу са другим сродним установама на локалу, региону и шире.

Програмска активност се односи на редовно пословање Музеја у току 2021. године где су предвиђени сви трошкови ван примарне делатности музеја.

- **конто 411 (10.203.130,00** средства из буџета СО Књажевац) и **412 (1.703.320,00** средства из буџета СО)- плате и додаци запослених односе се на примања зарада запослених у Музеју за 10 радника. Обрчун је извршен у складу са упутством за припрему буџета за наредну годину.
- **конто 416 (200.000,00** средства из буџета СО Књажевац) подразумева исплату јубиларне награде за 20 година рада за једног радника, предвиђене Колективним уговором за запослене у култури и Правилником о раду Завичајног музеја Књажевац,
- **конто 421 (2.260.000,00** средства из буџета СО Књажевац ,и **50.000,00** средства сопствених прихода)- стални тошкови, подразумева плаћање струје, воде, телефона, птт услуга, осигурања и сл. за сва три објекта у саставу Музеја.
- **конто 422 (400.000,00** средства из буџета СО Књажевац , **50.000,00** средства сопствених прихода)трошкови путовања, подразумева путовања у оквиру рада, као и учешће запослених на семинарима, програмима едукације, изложбама и др.
- **конто 423 (4.170.000,00** средства из буџета СО Књажевац и **100.000,00** средства сопствених прихода)- услуге по уговору где је највећи део средстава планиран за ангажовање 3 радника преко агенције. Такође , са те позиције врши се исплата услуга репрезентације, услуга превођења, котизације за семинаре, опште услуге, правне услуге, услуге одржавања рачунара, услуге информисања јавности, угоститељске услуге и остале опште услуге.
- **конто 424 (900.000,00** средства из буџета СО Књажевац) -специјализоване услуге, подразумева плаћање услуга које нису обухваћене контом 423, као што су услуге културе, превоза, безбедности на раду,противпожарне заштите, одржавања сајта, одржавање паркова и зелених површина, техничког прегледа возила, и сл.
- **конто 425 (1.000.000,00** средства из буџета СО Књажевац) - текуће поправке и одржавање, подразумева одржавање опреме и објеката у власништву музеја. Са овог конта планира се одржавање објеката музеја, повраке на крововима објеката у Равни,

изградња надстрешнице у Равни за смештај експоната пољопривредног оруђа, кречење просторија у пословним просторијама у Карађорђевој 15, као и одржавање опреме.

- **конто 426 (850.000,00** средства из буџета СО Књажевац и **100.000,00** средства сопствених прихода)- материјал, подразумева материјал за поправке и одржавање, канцеларијски материјал, хемијска средства за чишћење, потрошни материјал, бензин, уља и мазива и др.
- **конто 482 (20.000,00** средства из буџета СО Књажевац и **10.000,00** средства сопствених прихода)-порези и таксе, подразумева плаћање пореза и такси.
- **конто 512 (600.000,00** средства из буџета СО Књажевац)опрема, подразумева набавку рачунарске опреме, опреме за културу, опреме за комуникацију, опреме за домаћинство, уградне опреме, фотографске опреме, пољопривредне опреме.

4.2. Програмска активност „Унапређење система очувања и представљања културно-историјског наслеђа”

Научно-истраживачки рад на терену у области археологије, историје уметности и архитектуре, етнологије и културне историје ради научне обраде и израде стручне документације у циљу проучавања, очувања и заштите, научног тумачења и представљања културног наслеђа књажевачког краја. Ове активности подразумевају рекогносцирање терена, археолошка ископавања, прикупљање научне и музејске грађе и предмета, кроз откуп, ископавања, поклон у циљу систематског и планског богаћења и увећања збирки. За теренски рад неопходно је обезбедити одговарајућу заштитну опрему, алат и мерне инструменте, техничку опрему. Такође ова активност подразумева и набављање одговарајућег материјала за стварање стручне музејске документације, у виду стручних документационих картона, улазних и инвентарних књига, набавку рачунара и одржавање софтвера за унос и обраду података.

У циљу очувања, превентивне заштите и адекватног одлагања и презентације покретних и непокретних културних добара неопходно је спровести низ поступака и захвата и створити одговарајуће услове за чување и излагање музејских предмета, што подразумева конзерваторске и рестаураторске третмане предмета, редовно одржавање просторија и услова за чување и излагање предмета, дезинфекцију, дезинсекцију и дератизацију музејских објеката, као и набавку одговарајуће амбалаже и опреме за чување и одлагање предмета у музејским депоима и поставкама.

Систематско увећање и богаћење збирки музеја али и књижног фонда у виду стручне литературе који помаже у проучавању и тумачењу музејских збирки и са крајњим циљем очувања, заштите и презентације покретних културних добара, неопходно је спровести низ активности на проучавању, лоцирању и евидентирању потенцијално значајних музејских предмета и спровести њихову набавку, односно откуп и укључити их у музејски фонд предмета. Такође, неопходно је пратити стручну литературу и спроводити набавку исте јер она представља једно од основних средстава за рад.

Изложбена делатност је једна од најважнијих активности музеја. Она има за циљ да представи и приближи националну и међународну уметност и културу књажевачкој публици али и да у земљи и иностранству представи културно-уметничко стваралаштво и наслеђе књажевачког краја. Реализацијом изложби ствара се и образује нова публика, повећава се број

и квалитет културних садржаја у граду, повећава се број посетилаца музеја, остварује се сарадања са сродним установама и појединцима у који стварају и раде у области културе и уметности, повећава се музејски фонд. Завичајни музеј Књажевац реализује низ научно-истраживачких пројеката, бројна теренска истраживања, уметничке и културне програме, припрема и реализује изложбе и све то прате одговарајуће публикације и издања у циљу популаризације и приближавања резултата музеолошког и научног рада али и у циљу промоције културног наслеђа Србије и књажевачког краја у земљи и иностранству.

Ради што видљивијег и квалитетнијег присуства у јавности али и у циљу привлачења нове публике и нових посетилаца музеја неопходно је осмислити и реализовати читав низ активности које се односе на презентацију и промоцију културног наслеђа књажевачког краја.

- **конто 515 (500.000,00)** средства из буџета СО Књажевац) нематеријална имовина, предвиђен је за набавку књига и откуп музејских експоната, рачунарских програма и друге нематеријалне имовине.

С поштовањем,

У Књажевцу,

28.12.2020. године

в.д. директора Завичајног музеја Књажевац

Милан Живковић